

Výlet č. 4 (sobota 11.5. 2024)

Trasa N

Černná ve Slezsku, žst. (528 m) – žlutá – Nové Těchanovice, křižovatka (506 m) **(2 km)** – neznačeno – Nad Raabovou štolou (410 m) **(4 km)** – naučná stezka "Dědictví břidlice" – Raabova štola (416 m) **(4,3 km)** – naučná stezka "Dědictví břidlice" – Pod Raabovou štolou (392 m) **(4,8 km)** – zelená – U Mokřínek, rozc. (398 m) **(6 km)** – červená – Jánské Koupele, bus (285 m) **(8 km)** – červená – Jánské Koupele, můstek (400 m) **(8,2 km)** – červená – Kružberk, zot. NH (408 m) **(10,7 km)** – červená – Kružberk, bus (405 m) **(11,2 km)** – červená – Kružberk, přehr. (450 m) **(13,7 km)** – červená – Svatoňovice, žst. (550 m) **(16,7 km)**

Trasa S

Černná ve Slezsku, žst. (528 m) – žlutá – Nové Těchanovice, křižovatka (506 m) **(2 km)** – žlutá – U Lhotky nad jeskyní (405 m) **(5 km)** – červená – Zálužné, most (378 m) **(7 km)** – červená – Pod Raabovou štolou (392 m) **(7,3 km)** – naučná stezka "Dědictví břidlice" – Raabova štola (416 m) a zpět **(8,3 km)** – zelená – U Mokřínek, rozc. (398 m) **(9,5 km)** – červená – Jánské Koupele, bus (285 m) **(11,5 km)** – červená – Jánské Koupele, můstek (400 m) **(11,7 km)** – červená – Kružberk, zot. NH (408 m) **(14,2 km)** – červená – Kružberk, bus (405 m) **(14,7 km)** – červená – Kružberk, přehrada (450 m) **(17,2 km)** – červená – Kružberk, hráz (435 m) **(17,5 km)** – CYKLO č. 6144 – Pod haldama (565 m) **(21 km)** – červená – Budišov nad Budišovkou, náměstí (510 m) **(23,5 km)** – červená – Budišov nad Budišovkou, bus (515 m) **(23,7 km)** – neznačeno – Budišov n. Budiš., u rybníka (509 m) **(24,5 km)** – neznačeno – Budišov nad Budišovkou, rekr. zař. Zálesí (528 m) **(25,5 km)**

Trasa V

Vítkov, žst. (475 m) – modrá – Vítkov, bus (490 m) **(1 km)** – modrá – Podhradí, bus (350 m) **(4 km)** – modrá – Pod Víkštejnem (402 m) **(4,5 km)** – zelená – Hřeben (425 m) **(8,5 km)** – zelená – Zálužné, most (378 m) **(14 km)** – červená – Pod Raabovou štolou (392 m) **(14,3 km)** – naučná stezka "Dědictví břidlice" – Raabova štola (416 m) a zpět **(15,3 km)** – zelená – U Mokřínek, rozc. (398 m) **(16,5 km)** – červená – Jánské Koupele, bus (285 m) **(18,5 km)** – červená – Jánské Koupele, můstek (400 m) **(18,7 km)** – červená – Kružberk, zot. NH (408 m) **(21,2 km)** – červená – Kružberk, bus (405 m) **(21,7 km)** – červená – Kružberk, přehrada (450 m) **(24,2 km)** – červená – Kružberk, hráz (435 m) **(24,5 km)** – CYKLO č. 6144 – Pod haldama (565 m) **(28 km)** – červená – Budišov nad Budišovkou, náměstí (510 m) **(30,5 km)** – červená – Budišov nad Budišovkou, bus (515 m) **(30,7 km)** – neznačeno – Budišov nad Budišovkou, u rybníka (509 m) **(31,5 km)** – neznačeno – Budišov n. Budišovkou, rekr. zař. Zálesí (528 m) **(32,5 km)**

Spojení

vlak Budišov nad Budišovkou (9:38) – Černná ve Slezsku (9:54) – Vítkov (9:59)

vlak Svatoňovice (14:13, 16:14, 18:14) – Budišov nad Budišovkou (14:23, 16:24, 18:24)

bus Svatoňovice, žel. st. (17:34, 17:35, 18:50) – Budišov nad Budišovkou, aut. st. (17:39, 17:40, 18:55)

Zajímavosti a pamětihodnosti

Vítkov – město (5730 obyv.), pův. hornické založeno ve 13. stol. (těžba zlata a stříbra), od 16. st. rozvoj soukenictví a pletařství, v r. 1945 město z velké části zničeno, jihových. od náměstí 2 kostely Nanebevzetí P. Marie – dominantní novogotický farní kostel z let 1910-14 s klasicistní sochou sv. Marka dat. 1861 a filiální hřbitovní kostel zal. v r. 1625 (obnovený po požáru v r. 1860), k dalším pamětihodnostem patří pozdně barokní socha sv. Floriána, pseudoslohová kaple z roku 1794 v Budišovské ulici či mramorová socha švýcarského pedagoga Pestalozziho působícího ve Vítkově, ve městě městské muzeum bez stálé expozice, inf. centrum v budově MěÚ na náměstí, 2 památné lípy velkolisté, rodiště Jana Zajíce, který se upálil v r. 1969 v Praze po vzoru Jana Palacha, v okolí Školní naučná stezka; Podhradí – část města Vítkov, osada (do roku 1952 název Dolní Víkštejn) je výchozím turistickým místem do údolí Moravice, u vyrovnávací vodní nádrže s vodní elektrárnou monumentální budova úpravny vody z roku 1964 (součást Ostravského oblastního vodovodu) – architektonicky ojedinělá industriální stavba (technická památka) s výraznou sochařskou výzdobou z l. 1961-64 od V. Makovského (reliéfy s alegorickými kompozicemi s motivem vody), z vodní nádrže Kružberk je voda do úpravy vedena ve skále raženým štolovým potrubím, první dodávka vody v r. 1958; Černná ve Slezsku – ves zmiňována roku 1377, pam. chráněny původně raně barokní hřbitovní farní kostel sv. Markéty ze 2. pol. 17. století (v dnešní podobě z r. 1792) a u vchodu na hřbitov pak socha sv. Jana Nepomuckého dat. roku 1853; Nové Těchanovice – část města Vítkov, první zmínka o vsi z r. 1414, pamětihodností pozdně barokní hřbitovní kostel sv. Mikuláše z let 1764-65 od A. Matznera s věží středověkého založení z lomového kamene s ohradní zdí s bývalou márníci, jižně od hřbitova kaple sv. Kříže ze 2. pol. 19. století, jv. od vsi památný dub letní (obvod kmene 670 cm, výška 32 m, stáří cca 220 let); Zálužné – část města Vítkov, památkově chráněná kaple z roku 1834 s břidlicovou střechou se zvonicí, západně od osady ve svahu nad řekou na červené turistické značce kaple Čtrnácti sv. Pomocníků ze 17. století, obnovena v roce 2012, v minulosti středisko rozsáhlé těžby pokrývačských břidlic, v okolí četné pozůstatky po těžbě (paleontolog. nálezy prvohorních organismů), hnízdiště netopýrů, jediným přístupným břidlicovým dolem v ČR je Raabova štola (těžba v letech 1873-1888), vstup s průvodcem, štola se nachází na naučné stezce „Dědictví břidlice“; Vodopády v Zálužném – soustava vodopádů při červené značce ze Zálužného do Jánských Koupelí s největším stupněm o výšce 5 m, přístup k vodopádům obtížný; Jánské Koupele – osada v údolí Moravice, kdysi významné rekreační letovisko, dnes chátrající bývalé lázně, první zmínka o minerálních pramenech z roku 1754, lázně založeny v r. 1811 Janem z Tenczina (do dnešní podoby rozšířeny po r. 1895), poslední "lázeňskou sezónu" lze datovat rokem 1940, po 2. světové válce byl majetek znárodněn, vznikla zde známá dětská ozdravovna a posléze rekreační středisko ROH, od roku 1994 jsou bohužel všechny budovy prázdné a celý areál chátrá; Kružberk – obec uváděna roku 1377, památkově chráněný původně gotický filiální kostel sv. Petra a Pavla z 1. pol. 14. století s břidlicovou střechou upravovaný koncem 18. století (prolomena okna, zaklenuto kněžiště, vyzdobena zvonicí) a v 19. století, kamenná ohradní zeď, v okolí Čermákova naučná stezka, nad řekou stejnojmenné hradiště, v terénu stopy po got. strážním hrádku založeném počátkem 14. století na staré obchodní stezce na hraně výrazné skály, hrádek zanikl v pol. 15. století za pánů z Kosíř, dochován příkop tesaný do skály, úsek hradeb, v současnosti skála hojně využívána holezci; Vodní nádrž Kružberk – přehrada na řece Moravici vybudovaná v l. 1948-55 podle projektu Dr. Ing. Jana Čermáka, tížní betonová hráz v koruně dlouhá 280 m, vysoká 34,5 m, zatopená plocha 280 ha, nádrž slouží jako zásobárna pitné vody pro Ostravský oblastní vodovod, do úpravy vody v Podhradí je voda přiváděna 13 km dlouhým štolovým přivaděčem, přísný zákaz koupání, do 1. pásma hygienické ochrany v šířce 500-1000 m kolem vodní nádrže vstup zakázán, do r. 1992 stával na pravém břehu nádrže dřevěný srub, v němž trávil své dětství rodačka z Opavy spisovatelka Joy Adamsová (autorka příběhu o Ivici Else); Svatoňovice – obec uváděna k roku 1377, památkově chráněný je pozdně barokní hřbitovní filiální kostel Nejsvětější Trojice z roku 1785 ohrazený kamennou zdí s empírovou bránou z počátku 19. století; Budišov nad Budišovkou – viz výlet č. 1

Občerstvení

Vítkov, Podhradí, Černná ve Slezsku, rekr. středisko U Brodu, Kružberk, Svatoňovice, Budišov nad Budišovkou, RZ Zálesí

Turistická příštěší a odpovídádl: Podhradí, nad Raabovou štolou, vyhl. místo u Jánských Koupelí, pod zříc. hradu Kružberk, Svatoňovice, RZ Zálesí